

Теологија у јавној сфери 2018.

Када покушавамо да разумијемо разлику између цркве и секте, од помоћи нам може бити сугестија коју је дао један чувени нама савремени теолог. Он тврди, а рекао бих с правом, да су бар двије карактеристике разликовале рану цркву од секте: 1. црква је према свијету имала афирмативан однос, а секта негативан, и 2. у цркви је владало плуралистичко мишљење, а у секти искључивост. Ако сте примијетили да се у међувремену десила нека промјена, онда ћете можда бити заинтересовани да сазнате који су узроци довели до ње, као и то како да се она отклони како би црква поново задобила ова два атрибута која је некада имала.

Ово је пети по реду годишњи требињски симпозион о *Теологији у јавној сфери* а у организацији Центра за философију и теологију (ЦЕФИТ) у најтешњој сарадњи са епархијом Захумско-херцеговачком и приморском. Као што се већ из самог наслова да наслутути, основна идеја ових скупова је да покушамо да као црква поново задобијемо оне поменуте атрибуте које смо, чини се, некада имали и то тако што ће се теологија довести у што је могуће плоднији дијалог са најразличитијим областима јавног живота (природном науком, економијом, философијом, политиком, социологијом, умјетношћу итд). Пошто и у теологији, као и у свакој другој области, постоји опасност од уљуљканости у сопствени дискурс и од прављења све већег јаза према другим сферама духовног и интелектуалног живота, непосредан сусрет са другима често може бити отрежњујући али и обогаћујући (и управо то је задатак ових скупова). И као што све ове поменуте области, надамо се, имају шта научити од теологије, и она и те како може учити од њих тако да се узајамно обогаћују и оплемењују. Основни смисао дијалога и иначе јесте у томе да кроз размјену мишљења и процјену аргумената учесници у дијалогу уче једни од других и тако се мијењају, развијају и напредују. Али, допустите ми да говорим само о теологији, да би теологија учила потребан јој је један предуслов – да буде свјесна тога (и да то себи смирено призна) да, сама по себи

и ослоњена искључиво на традицију, не зна и не разумије много шта (нпр. квантну физику, теорију релативитета, савремену умјетност, теорију еволуције, теорију струна, генетику и још стотине других области и подобласти. Зато ћемо на овом симпозиону, између осталог, са задовољством нешто научити и о вјештачкој интелигенцији, појму случајности у савременој физици, али и о томе шта *Куран* има да нам каже о Богу, човјеку и свијету). Боље познавање и правилније разумијевање поменутих области несумњиво доприноси и развоју теологије али и бољем одговору теологија на најразноврсније изазове савременог доба. Тако, уз помоћ (како домаћих тако и страних) еминентних стручњака из најразличитијих области који своје знање умију да нам презентују на популаран начин (поједностављујући али истовремено не искривљујући предмет своје науке) и теологији се отварају врата ка новим свјетовима који, сваки на свој начин, може бити релевантан за њу. Један овакав пројекат од посебног је значаја нарочито за нашу средину у којој се плодотворан сусрет теологије и науке не може видјети баш често. Он је важан и за саму теологију јер је постепено ослобађа опасности од искушења самодовољности и самозадовољности које једну крајње узбудљиву духовно-интелектуалну дисциплину (каква теологија по својој природи јесте) понекад претварају у јефтину апологетику и тако је од друштвено релевантног чиниоца као сувишну и безначајну склањају на маргине.

Радујући се што вас видим у оволиком броју, обећавам да ћемо се потрудити да се и овог пута вратите својим кућама обogaћени новим знањима и закупањени новим интересовањима носећи са собом једно мало друкчије духовно и интелектуално искуство.